

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η απουσία κάποιων Εκκλησιών από το Αμμάν δεν καθιστά τη συνάντηση λιγότερο σημαντική

Ενόψει της συναντήσεως επικεφαλής και εκπροσώπων των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών στην πρωτεύουσα της Ιορδανίας ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας μίλησε στη δικτυακή πύλη «Interfax-Religion» για το τί και υπό ποια μορφή προγραμματίζεται να συζητηθεί στο φόρουμ αυτό.

– Σεβασμιώτατε, πείτε μας, τί αναμένετε από τη συνάντηση στο Αμμάν;

– Αναμένουμε αδελφική συζήτηση των Προκαθημένων και αντιπροσώπων των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών επί θεμάτων, τα οποία απασχολούν σήμερα τον ορθόδοξο κόσμο. Είναι πολλά τα ζητήματα αυτά και οι απόπειρες να παρουσιασθεί η υπόθεση ωσάν δήθεν να επιλύονται ή να έχουν ήδη επιλυθεί, μπορούν μόνον να οδηγήσουν σε παραπλάνηση.

Έτσι, π.χ. το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως υποστηρίζει ότι έχει ήδη «λύσει» το πρόβλημα του ουκρανικού σχίσματος. Όμως το σχίσμα είναι αδύνατο να θεραπευθεί μέσω απλής νομιμοποίησης των ενεργειών των σχισματικών, άνευ μετάνοιας και αναχειροτονίας εκείνων, οι οποίοι αυτοαποκαλούνται ιεράρχες, χωρίς να είναι στην πραγματικότητα φορείς ιεροσύνης.

Στην Ορθόδοξη Εκκλησία Επίσκοπος μπορεί να θεωρηθεί μόνον εκείνος, ο οποίος χειροτονήθηκε από δύο ή περισσότερους Επισκόπους, οι οποίοι είχαν το σχετικό επί αυτού δικαίωμα. Η σημερινή «ιεραρχία» της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ουκρανίας είναι άτομα, τα οποία δεν έχουν κανονική χειροτονία. Ένας από αυτούς για παράδειγμα χειροτονήθηκε από δύο άλλους: έναν τελούντα υπό ποινή αργίας Επίσκοπο της Ρωσικής Εκκλησίας και έναν αυτόκλητο, ο οποίος παρουσιαζόταν τότε ως ορθόδοξος, τότε ως ουνίτης ιεράρχης και άλλοτε ως αγγλικανός πάστορας, ενώ στην πραγματικότητα δεν διέθετε τίποτε πέραν μιας χειροτονίας εις διάκονον. Άτομα, που χειροτονήθηκαν κατ' αυτόν τον τρόπο, καλούνται από το λαό «αυτοχειροτόνητοι». Και ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος χωρίς ουδεμία διερεύνηση, βάσει πλαστών εγγράφων, που του προσκόμισαν οι σχισματικοί, τους δέχθηκε σε κοινωνία άνευ μετάνοιας και αναχειροτονίας, «αποκαθιστώντας» αυτούς στον ιερατικό βαθμό, τον οποίο στην πραγματικότητα ουδέποτε είχαν.

Υπάρχουν και πολλές άλλες παραβιάσεις, που καταγράφηκαν κατά τη διαδικασία χορηγήσεως της «αυτοκεφαλίας στην Ουκρανία», όπως εκφράζονται στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Και η σημαντικότερη είναι ότι το αυτοκέφαλο απονεμήθηκε σε μια ομάδα σχισματικών παρά τη θέληση της κανονικής Ουκρανικής Εκκλησίας, η οποία συνενώνει δώδεκα χιλιάδες ενορίες, περισσότερες από διακόσιες πενήντα ιερές μονές και εκατομμύρια πιστούς. Δεν ζήτησε εκείνη το αυτοκέφαλο, αλλά προσπάθησαν να της επιβάλουν το αυτοκέφαλο. Και όταν εκείνη αρνήθηκε, ο Τόμος απονεμήθηκε σε μια άλλη ομάδα.

– Θα συμμετάσχει ο Μακαριώτατος Μητροπολίτης Ονούφριος στη συνάντηση;

– Ναι.

– Δεν φοβάστε ότι η απουσία κάποιων κατά τόπους Εκκλησιών από το Αμμάν θα καταστήσει τη συνάντηση όχι επαρκώς έγκυρη;

– Είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε τα διορθόδοξα προβλήματα υπό οποιαδήποτε σχήμα, διμερές, τριμερές, πολυμερές. Ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων προσκάλεσε όλες τις γενικώς αναγνωρισμένες κατά τόπους Εκκλησίες να συμμετάσχουν. Κάποιοι απάντησαν θετικά, κάποιοι αρνητικά. Στη Σύνοδο της Κρήτης, την οποία συγκάλεσε ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως το 2016, επίσης δεν προσήλθαν όλοι. Κι εδώ δεν γίνεται λόγος ούτε για Πανορθόδοξη Σύνοδο, ούτε για ό,τι τα τελευταία χρόνια άρχισαν να αποκαλούν «Σύναξη», δηλαδή μια επίσημη συνάντηση Προκαθημένων Εκκλησιών. Πρόκειται για μια αδελφική συνάντηση όσων επιθύμησαν να συμμετάσχουν σε αυτήν για να συζητήσουν τα συσσωρευμένα προβλήματα. Κάποιος θα πρέπει να βοηθήσει τις Ορθόδοξες Εκκλησίες να βρουν διέξοδο από την κρίση. Σήμερα την πρωτοβουλία να οργανώσει τη συζήτηση ανέλαβε ο Πατριάρχης Ιεροσολύμων και του είμαστε ευγνώμονες γι' αυτό.

– Ήταν απρόσμενη για Σας η άρνηση του Πατριαρχείου Αντιοχείας να συμμετάσχει στη συνάντηση; Πώς την εξηγείτε;

– Το Πατριαρχείο Αντιοχείας είχε αρνηθεί τότε να συμμετάσχει στη Σύνοδο της Κρήτης εξαιτίας της μη διευθετήσεως της διαφωνίας με το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων επί του θέματος της εκκλησιαστικής παρουσίας στο Κατάρ. Η ίδια αιτία καταγράφεται και στο ανακοινωθέν του Πατριαρχείου Αντιοχείας, το οποίο αναφέρεται στην άρνηση συμμετοχής στη συνάντηση του Αμμάν. Απ' όσο γνωρίζουμε, τις τελευταίες ημέρες διεξήχθησαν συνομιλίες μεταξύ Αντιοχείας και Ιεροσολύμων γι' αυτό το θέμα, ωστόσο προφανώς δεν επιτεύχθηκε η πλήρης συμφωνία.

– Πώς εξηγείται η άρνηση των Εκκλησιών Βουλγαρίας και Γεωργίας;

– Και πάλι οι δύο αυτές Εκκλησίες είχαν τότε αρνηθεί να συμμετάσχουν στη Σύνοδο της Κρήτης και καθεμία τους είχε γι' αυτό δικούς της λόγους. Ο Πατριάρχης Γεωργίας ειδικότερα δε εξήγησε την άρνησή του με το ότι όλα τα ζητήματα θα πρέπει να επιλύονται με διορθόδοξο διάλογο, δηλαδή με τη συμμετοχή όλων των Εκκλησιών.

Η απουσία κάποιων Εκκλησιών από το Αμμάν δεν καθιστά τη συνάντηση λιγότερο σημαντική. Αν και τέσσερις Εκκλησίες ανακοίνωσαν τότε την άρνησή τους να συμμετάσχουν στη Σύνοδο της Κρήτης, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος παρ' όλ' αυτά τη διεξήγαγε και οι αποφάσεις της Συνόδου αυτής, θεωρούνται στις Εκκλησίες, οι οποίες συμμετείχαν, δεσμευτικές. Στο Αμμάν δεν προβλέπεται λήψη οποιωνδήποτε αποφάσεων. Αυτή η συνάντηση δεν είναι για τη λήψη αποφάσεων, αλλά για την αδελφική συζήτηση των προβλημάτων, που ωρίμασαν και των οδών πιθανής διεξόδου από την κρίση.

Ελπίζουμε ότι η συνάντηση στο Αμμάν θα αποτελέσει απαρχή για τη διαδικασία συζητήσεως των κοινών ορθόδοξων προβλημάτων, στην οποία με την πάροδο του χρόνου θα ενταχθούν και άλλες Εκκλησίες.

– Ποια προβλήματα, εκτός του ουκρανικού, θα συζητηθούν;

– Εκτιμώ ότι η Σερβική Εκκλησία θα επιθυμήσει να συζητήσει την κατάσταση στο Μαυροβούνιο, όπου οι Αρχές ψήφισαν ένα νόμο, που εισάγει διακρίσεις και επιτρέπει την αρπαγή της περιουσίας από την κανονική Εκκλησία και τη μεταβίβαση αυτής σε άλλες δομές. Πιθανόν να συζητηθεί επίσης η εκκλησιαστική κατάσταση στη Βόρεια Μακεδονία.

Πέραν αυτών υπάρχουν θέματα, τα οποία έπρεπε να εξετασθούν σε πανορθόδοξο επίπεδο, αλλά

αποσύρθηκαν από την ημερήσια διάταξη της Συνόδου της Κρήτης προσυνοδικώς ακόμη. Είναι συγκεκριμένα το ζήτημα για το ποιος και υπό ποιες προϋποθέσεις έχει το δικαίωμα να χορηγεί αυτοκεφαλία. Κατά την προσυνοδική διαδικασία οι Εκκλησίες συμφώνησαν εξ αρχής ότι το αυτοκέφαλο μπορεί στο εξής να χορηγείται μόνον με τη συναίνεση όλων των γενικώς αναγνωρισμένων κατά τόπους Εκκλησιών. Αλλά η Κωνσταντινούπολη πρώτα πέτυχε να εξαλειφθεί το θέμα από την ημερήσια διάταξη και τώρα δηλώνει ότι δεν ίσχυαν εκείνες οι συμφωνίες και σφετερίζεται το μονομερές δικαίωμα να εισβάλλει σε ξένες δικαιοδοσίες, να επαναπροσδιορίζει τα όρια των Εκκλησιών, να χορηγεί αυτοκεφαλία σε όποιον τύχει, συμπεριλαμβανομένων των σχισματικών, οι οποίοι δεν έχουν κανονικές χειροτονίες.

Αντιμετωπίζουμε μια άνευ προηγουμένου κατάσταση, η οποία προκλήθηκε από τις ενέργειες ενός εκ των Προκαθημένων. Οραματίστηκε ότι είναι «πρώτος άνευ ίσων», έχων δικαίωμα να ενεργεί μονομερώς, χωρίς τη συναίνεση των άλλων Εκκλησιών. Υπ' αυτές τις συνθήκες οι Προκαθημένοι και οι εκπρόσωποι των κατά τόπους Εκκλησιών έχουν τι να συζητήσουν και τι να σκεφθούν.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/45659/>